

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

POLSKA W 2020

Raport roczny Rzecznika Praw Obywatelskich

NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY OBYWATELI W 2020 R.

PANDEMIA

ORGANIZACJA
WYBORÓW
PREZYDENCCKICH

PRAWA LGBT+

PRAWA KOBIEŃ

KRYZYS
PRAWORZĄDNOŚCI

PANDEMIA

- Brak wprowadzenia stanu klęski żywiołowej
- Ograniczenia wprowadzane rozporządzeniami:
 - przemieszczanie się
 - maseczki
 - zgromadzenia
 - działalność gospodarcza
 - praktyki religijne
- Dostępność usług medycznych, dramat domów pomocy społecznej (DPS)
- Problemy edukacji zdalnej
- Ustawy zwiększające uprawnienia władz kosztem praw obywateli
- Mandaty i kary Sanepidu

ORGANIZACJA WYBORÓW PREZYDENCKICH 2020

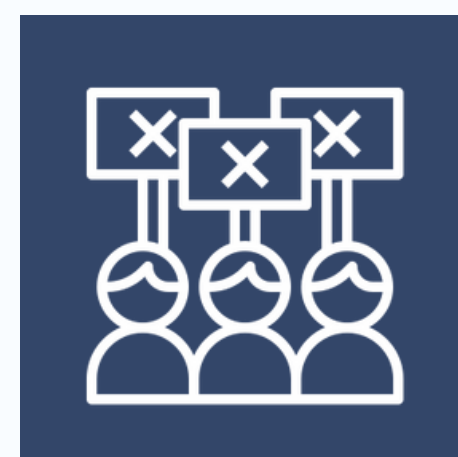
ZMIANA ZASAD
W TRAKCIE
PROCESU
WYBORCZEGO

POWIERZENIE
ORGANIZACJI
POCZCIE
POLSKIEJ

BEZPRAWNE
PRZEKAZYWANIE
DANYCH
WYBORCÓW

TŁUMIENIE
PROTESTÓW

NIERÓWNE
TRAKTOWANIE
KANDYDATÓW

PROBLEM
Z GŁOSAMI
Z ZAGRANICY

PRAWA LGBT+

UCHWAŁY
SAMORZĄDOWE
PRZECIWKO
IDEOLOGII LGBT

PRAWA RODZIN
TĘCZOWYCH,
PRAKTYKI
KONWERSYJNE

HOMOFIBICZNE
WYPOWIEDZI
PRZEDSTAWICIELI
WŁADZY

AGRESJA ULICZNA
WOBEC OSÓB LGBT+

PRAWA OSÓB LGBT

GDZIE JESTEŚMY?

Próbuje się nam prosić Państwa wmówić, że to ludzie.

A to jest po prostu ideologia (...).

Nie po to pokolenie moich rodziców przez 40 lat walczyło,

żeby wyrzucić ideologię komunistyczną ze szkół (...)

żeby przyszła inna ideologia,

jeszcze bardziej niszcząca dla człowieka ideologia (...).

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ANDRZEJ DUDA,

13 CZERWCA 2020 R., BRZEG

PRAWA OSÓB LGBT

GDZIE JESTEŚMY?

Brońmy nas przed ideologią LGBT i skończmy słuchać tych idiotyzmów o jakichś prawach człowieka czy jakiejś równości.

Ci ludzie nie są równi ludziom normalnym i skończmy wreszcie z tą dyskusją.

WOJEWODA LUBELSKI,
PRZYSZŁY MINISTER EDUKACJI I NAUKI
PRZEMYSŁAW CZARNEK
13 CZERWCA 2020 R., TVP INFO

PRAWA KOBIET

ORZECZENIE TK
WS. PRAWA ABORCYJNEGO
22 PAŹDZIERNIKA 2020 R.

- Masowe protesty w całym kraju
- Zaostrzająca się reakcja policji wobec protestujących
- Zatrzymania, brutalne stosowanie środków przymusu bezpośredniego, wywożenie na odległe komisariaty

27 stycznia 2021 – po ponad 3 miesiącach rząd publikuje orzeczenie TK

Od tego dnia kobiety nie mają prawa do decyzji o kontynuowaniu ciąży lub jej terminacji z powodu nieuleczalnych wad płodu. Polskie prawo sprzeczne z prawem międzynarodowym.

ZMIANY DO 2020
(TK, POŁĄCZENIE
PG I MS....)

N

USTAWA
"KAGAŃCOWA"

N+1

KONIECZNOŚĆ PROTESTÓW
W OBRONIE NIEZAWISŁOŚCI
- MARSZ TYSIĄGA TÓG

N+2

ORZECZENIE
TSUE DOT. IZBY DYSCYPLINARNEJ SN

N+3

WSKAZANIE NOWEJ
I PREZES SN

N+4

REPRESJE WOBEC SĘDZIÓW, W TYM ZAWIESZENIE
SĘDZIÓW: P. JUSZCZYSZYNA, B. MORAWIEC, I. TULEI

N+5

PRZENIESIENIA PROKURATORÓW

N+6

KRYZYS PRAWORZĄDNOŚCI

WAŻNE INTERWENCJE RPO

Błyskawiczne **analizy tarcz**, zwracanie uwagi na luki prawne i odpowiedzialność obywateli, problemy zasiłków, postojowych, służb mundurowych i medycznych.

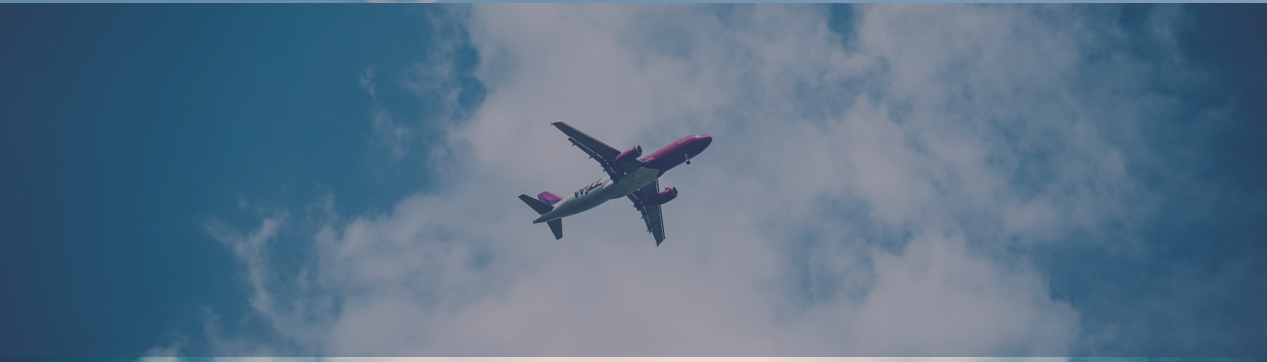
Prawo do zgromadzeń: interwencje RPO u władz samorządowych, obecność na komisariatach po protestach, przystępowanie do spraw o kary dla ich uczestników.

Kłopoty zdalnej edukacji, znikający uczniowie, nierealizowane potrzeby psychologiczne, brak zajęć ruchowych - wystąpienia RPO do odpowiednich resortów.

Maseczki i dystans - wątpliwa podstawa prawna, kary i mandaty za ich brak. Interwencje RPO ws. kar nakładanych na podstawie rozporządzeń i notatek policyjnych.

Pomoc w **powrocie do kraju** obywatelom, którzy utknęli na krańcach świata, np. w Nowej Zelandii. Pomoc dla wyborców za granicą (spóźnione pakiety wyborcze).

WAŻNE INTERWENCJE RPO

Interwencje ws **zasiłków opiekuńczych** na opiekę nad dziećmi w czasie pandemii - część grup zawodowe nie została uwzględniona,
Interwencje ws **alimentów i kontaktów z dziećmi**.

Pogarszająca się w pandemii sytuacja schronisk dla **bezdomych**.
Apele RPO o dodatkowe środki na materiały higieniczne i żywność.

Interwencje w obronie **pozbawionych wolności** w pandemii (DPS, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, ZOL-e, więzienia, KOZZD).

Dostępność **informacji publicznej**, odpowiedzialność państwa za decyzje
- wybory kopertowe.

Porody rodzinne. RPO przekonywał MZ, by powstały jednolite standardy.
Zasady dla narodzin oraz pobytu matek i noworodków powinny być spójne we wszystkich szpitalach.

NAJWAŻNIEJSZE SUKCESY W 2020 R.

- Poprawa sytuacji "**frankowiczów**". Dzięki kampaniom informacyjnym RPO i promowaniu prawnych standardów europejskich zmieniła się linia orzecznicza.
- Przekonanie 4 wojewódzkich sądów administracyjnych, że uchwały samorządowe **przeciwko ideologii LGBT** łamią prawa człowieka.
- SN stwierdził, że przy **obniżaniu świadczeń emerytalno-rentowych pracowników i funkcjonariuszy służb PRL** trzeba oceniać ich indywidualne czyny, a nie samą przynależność do służby.
- Sukcesy **skarg nadzwyczajnych** składanych przez RPO.
- Stwierdzenie nieważności decyzji premiera nakazującej Poczcie zorganizowanie **wyborów korespondencyjnych**.
- Zmiany w prawie dot. **książeczek mieszkaniowych**. Rozszerzono katalog czynności uprawniających do otrzymania premii gwarancyjnej, o co od lat zabiegał RPO.

**CBOS*:
POZYTYWNE DZIAŁALNOŚĆ
RPO OCENIA**

64%

POLAKÓW

w stosunku do 2018 r.
jest to wzrost o 10 punktów proc.

*CBOS, 6–16 lutego 2020 r. na liczącej 958 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

WNIOSKI OBYWATELI

2016-2020

VII KADENCJA RPO

Wpływy ogółem

Sprawy nowe

W 2020 R. ODNOTOWALIŚMY

22%

WZROST WNIOSKÓW DO RPO
W STOSUNKU
DO ROKU POPRZEDNIEGO

URZĄD RPO W LICZBACH

494

OPINIE RPO
I STANOWISKA
DLA WŁADZ

188

PRZYSTĄPIENIA DO
SPRAW SĄDOWYCH I
ADMINISTRACYJNYCH

13

SĄDOWE SPRAWY
MIĘDZYNARODOWE
Z UDZIAŁEM RPO

WZAJEMNE WSPARCIE

W 2020 roku udało się zatrzymać wiele zmian dzięki niezwykłemu zaangażowaniu obywateli. Dzięki temu, że działaliśmy razem.

ZROZUMIELIŚMY

dlatego Konstytucja jest dla nas ważna

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Z URZĘDU

Nieurzędowy raport
ze skarg,
rozmów, spotkań
z Rzecznikiem Praw
Obywatelskich
VII Kadencji
2015–2020
Adamem Bodnarem

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ